

feret, gif Traaden i Stykker, rimeligvis, tilføjede Shaw-Lesevre, fordi hans Tale var saa forfærdelig lang og kedelig. Jeg har gennemløst hans Tale, og for saa vidt har den Vished med mine, som den er overlæstet med Talfstørrelser og med faktiske Oplysninger, nemlig om Alabamajagens Gang, den største og interessanteste Voldgiftssag, man kender i den nyere Tid. Shaw-Lesevre omtalte endvidere, hvorledes Voldgiftsbevægelsen har udviklet sig, og hvorledes vi ere komne til det Punkt, hvor vi nu ere, idet ikke alene rent private Folk virke, men ogsaa Folk med halvt officielt Præg — Parlamentsmedlemmer — samles og holde Møde det ene Aar efter det andet. Jeg skal henvise til et lille Skrift, som jeg i Februar Maaned. lod omdеле til de Herrer Medlemmer af de tre nordiske Rigsdage („Interparlamentariske Konferencer“). Der findes ogsaa andre Oplysninger, saaledes her i Rigsdagstidenden afskillige, som jeg dog ikke skal trætte med; der er kun et Par Punkter, som jeg gerne vil bede lagt Mærke til, da de ere en Slags Motivering af dette Forslag. Der findes i Samlingen 1874—75 en Udvalgsbetænkning, som er afgivet den 13de Maj 1875 og findes i Tillæg B. Spalte 1511—12. Udvalget bestod af 9 Medlemmer, af hvilke jeg kunde nævne fem, som endnu ere Medlemmer af dette Ting, deriblandt den ærede Formand; de stillede sig meget velvillig lige overfor Voldgiftstanken. Det andet Sted i Rigsdagstidenden, jeg skal nævne som en Slags Begrundelse til Forslaget, findes i Tillæg B. Samlingen 1887—88 Sp. 823—26. Dertil skal jeg indskrænke mig med Hensyn til Rigsdagstidenden. For Resten vil jeg bede ærede Medlemmer søge Oplysning i et lille Skrift, som jeg omtalte under Forespørgselen: „Lov — ikke Krig“. Hvis de Herrer ville henvende sig til Rigsdagens Bureau, ville De erfare, hvorledes De ville kunne komme i Besiddelse af Frieeksplaner af denne Bog. Det er det nyeste af, hvad der foreligger om Fredsagens Historie. Jeg skal nu vende tilbage til den internationale parlamentariske Kongres i London og omtale, hvad der skete om Dagen, inden denne Bantet fandt Sted, da man vedtog den Beslutning, som har givet Anledning til, at jeg nu foreslaar Medsættelsen af dette Udvalg. Der blev foreslaaet, at man i hver Rigsdag skulde søge dannet en parlamentarisk Komite, som skulde virke for en god Forstaaelse mellem Nationerne, og at disse forskellige Komiteer i de forskellige Rigsdage skulde staa i Forbindelse indbyrdes. Saadanne Komiteer ere allerede dannede i Norge og Italien, og

ville rimeligvis blive dannede flere Steder; det er naturligtvis private Foreninger af Medlemmer; men jeg tror, at det vilde være heldigt tillige at have en officiel Komite, fordi man derved vilde komme i Forbindelse med Regeringerne gennem Udenrigsministeren. Den norske parlamentariske Komite har saaledes i Grunden to Sider; thi vel var det Stortinget officielt, som bevilgede Rejsseudgifter til de tre Stortingsmedlemmer, som deltog i den internationale parlamentariske Konference i London; men det var den private Forening, som valgte de Medlemmer, der kom til at rejse.

Søvrigt skal jeg naturligvis ikke her søge at assistere for det foreslaaede Udvalg særlige Grænser for dets Opgave, i alt Fald ikke andre end dem, som ligge i selve Forslagets Ordlyd. Men jeg skal kun antyde, at det var ønsket, om Udvalget vilde søge Oplysninger hos Udenrigsministeriet om, hvad der findes i vor Historie af Eksempler paa vedvarende Voldgiftsretter med andre Stater. Jeg nævnte et forrige Gang under Forespørgselen den 30te Oktober. Det ældste Eksempel, jeg da kunde finde, var fra 1533, senere har jeg fundet et fra 1343, 18de November. Efter Freden i Barberg sluttedes en saadan vedvarende Voldgiftstraktat mellem Waldemar Atterdag og Magnus Smek om, at Stridighederne for Fremtiden skulde afgøres ved Voldgiftsmænd i Helsingborg. Nu vil man indvende, at saadanne Forsøg ere gjorte, — de ere altsaa ikke Utopier, men paa den anden Side, hvad have de nyttet? der har været Krig alligevel. Dertil vil jeg svare med den almindelige Sætning, at Vejen til det lykkelige Forsøg gaar altid over en Række mislykkede Forsøg. Man arbejder sig bestandig nærmere og nærmere til Maalet, endskønt Idealet naas aldrig fuldkomment. Meningen er ikke den at affaste Krigen, hvad man muligvis ikke kan, men at indskrænke den saa meget som muligt, og derom giver Verdenshistorien en trøstende Lære; thi det er virkelig i den Retning, at man gaar.

Forslaget gaar ud paa, dels i Almindelighed at undersøge, hvorledes Tinget formaalstjenligt kan bidrage til, at der afsluttes Voldgiftstraktater mellem Danmark og andre Stater, og dels særlig, hvorledes en saadan vedvarende Voldgiftstraktat kan sluttes med de to andre nordiske Riger. I det hele taget vilde jeg ønske, at det maatte lykkes Udvalget gennem sit Arbejde at begynde en ny Skandinavisme. Jeg antager, at Udvalget vil forblive samlet ogsaa ind i næste Aar, naar den svenske Rigsdag er traadt sammen midt i Januar Maaned, og det norske Storting begynder